

Utlåtande Rotel IV (Dnr KS 2023/551)**Motion om socialsekreterare på fältet och en
tillgänglig socialtjänst**

Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne**Sammanfattning av ärendet**

Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att stadens socialtjänst ska få i uppdrag att i större utsträckning arbeta uppsökande och analysera hur större del av socialtjänsten kan flyttas ut i olika verksamheter närmare invånarna. Motionärerna föreslår också att socialnämnden ska utreda och möjliggöra för fler stödinsatser utan föregående utredning.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Jernhusen och Polisregion Stockholm. Östermalms stadsdelsnämnd har avstått från att inkomma med svar och Jernhusen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret lyfter att förslagen ligger i linje med den nya socialtjänstlag som väntas komma under 2025 och att det pågår arbete i den riktning som beskrivs i motionen, bland annat genom uppdrag i Stockholms stads budget.

Socialnämnden framför att nämndens pågående arbete till en mer hållbar socialtjänst ligger i linje med motionens förslag om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst.

Utbildningsnämnden konstaterar att de förslag som presenteras i motionen även återfinns i den offentliga utredningen ”Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag” (SOU 2020:47).

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att förslagen i motionen går i linje med förslag formulerade i en ny socialtjänstlag. Nämnden bedömer att det uppsökande arbetet som redan idag bedrivs inom ramen för nuvarande socialtjänstlag kan fortsätta att utvecklas inom staden.

Skärholmens stadsdelsnämnd ser att det är nödvändigt att arbeta mot en mer tillgänglig socialtjänst med kortare väg till stöd för medborgarna. Nämnden lyfter även att förslagen i motionen är i enlighet med den nödvändiga omställningen som pågår utifrån den kommande socialtjänstlagen.

Polisregion Stockholm ser stora vinster med att kunna samarbeta med socialtjänsten såväl ute på fältet som på polisstationerna.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag välkomnar ansatsen i motionen och anser att den ligger i linje med den omställning som redan pågår inom staden. Det är bra att det råder en enighet mellan partierna om vikten av en tillgänglig socialtjänst som finns nära medborgarna. Det är därför vi har gett i uppdrag till stadsdelsnämnderna att fortsätta utveckla socialtjänstens arbete mot ett förebyggande och tidigt stöd. Det är också därför vi prioriterade om resurserna när vi tillträdde. Stadsdelsnämnderna fick bland annat förstärkningar för att kunna ge tidiga insatser till barn och unga.

Socialtjänsten och stadens verksamheter i allmänhet behöver också arbeta med att öka förtroendet för socialtjänsten om vi ska förmå att få fler att ta emot tidigt stöd. En viktig förutsättning för att stödet ska nå dem som behöver det, både tidigt stöd och senare insatser, är att socialtjänsten är tillgänglig på de platser och tider där stockholmarna har möjlighet att möta dem. För att nå fler invånare i behov måste därför den uppsökande verksamheten stärkas och arbetet med mobil myndighetsutövning fortsättningsvis utvecklas.

Vi är många som ser fram emot den nya socialtjänstlagen. Den kommer att innebära en stor omställning för hela socialtjänsten med ökat fokus på tillgänglighet, förebyggande perspektiv, kunskapsbaserade insatser och ökade möjligheter att ge insatser utan föregående biståndsbeslut. Med den nya lagen ökar förutsättningarna att komma in med insatser i ett tidigare skede, innan problemen vuxit sig stora.

Tyvärr är regeringen just nu en stor bromskloss i arbetet för en tillgänglig socialtjänst. Regeringen ännu inte gått fram med lagförslagen som behövs för när den nya socialtjänstlagen träder ikraft juli 2025. Regeringen har också försvårat kommunernas omställning inför den nya socialtjänstlagen när man beslutade, utan dialog med Sveriges kommuner och Regioner (SKR), att förändra fördelningen av omställningsmedel. Stockholms stad som skulle ha fått 18,7 miljoner kronor enligt tidigare besked fick plötsligt endast 650 000 kr för omställningsarbetet som ska göras under året. Det är att dra undan mattan för det förberedelsearbete som behöver göras för att stadens 10 000 medarbetare inom socialtjänsten ska vara rustade inför den nya lagen. Min förhoppning är att regeringen backar bandet och ser till att Stockholm och

alla andra kommuner får förutsättningar att kunna förbereda sig. För socialtjänstens arbete är viktigt och lägger grunden för invånarnas trygghet.

Bilaga

Motion om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst Dnr KS
2023/551-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att motionen bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

Vi välkomnar att både den rödgröna majoriteten och remissinstanser överlag ställer sig positiva till motionen. Vi anser att Stockholm alltid måste ligga i framkant och inte vänta på lagstiftning då vi har fungerande arbetssätt som går att sprida redan nu. Som landets största kommun har vi många gånger tidigare gått före och visat vägen. Så bör också fallet vara den här gången. Att påbörja detta arbete redan nu kommer underlätta implementeringen av ny lagstiftning som regeringen har aviserat är på väg. Goda och effektiva arbetssätt bör inte vara helt beroende av statlig finansiering och reglering.

Likaså instämmer vi i att Stockholms stad borde ha fått motsvarande 650 000 kr per stadsdelsnämnd istället för till staden som helhet. Varje kommun behöver ha en dedikerad handläggare för att jobba med förberedelserna i arbetet för en tillgänglig socialtjänst. För staden bör det motsvara en handläggare per stadsdelsnämnd. Samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att merparten av den statliga finansieringen kommer när lagstiftningen finns på plats och det handlar då om statsbidrag på åtskilliga miljarder kronor.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 27 mars 2024

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I motionen föreslås att Stockholms stads socialtjänst ska få i uppdrag att i större utsträckning arbeta uppsökande och analysera hur en större del av socialtjänsten kan flyttas ut i olika verksamheter närmare invånarna. Motionärerna föreslår också att socialnämnden utreder och möjliggör för fler stödinsatser utan föregående utredning.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Jernhusen och Polisregion Stockholm. Östermalms stadsdelsnämnd har avstått från att inkomma med svar och Jernhusen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Socialnämnden har under 2023 ett budgetuppdrag om att i samråd med kommunstyrelsen utreda hur socialtjänsten kan bevilja fler insatser utan att de föregås av individuell behovsprövning i syfte att säkerställa likställighet i tillgång till insatser inom staden. Detta som en del i förberedandet för införande av en ny socialtjänstlag, som ifall den ligger i linje med utredningens Framtidens socialtjänst slutbetänkande Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:74) kommer att innefatta möjligheten att bevilja fler insatser utan föregående behovsprövning. Regeringen har nu meddelat att en ny socialtjänstlag kommer att införas under 2025, varför detta arbete kommer att fortsätta under 2024.

I slutbetänkandet från utredningen nämnd ovan framhålls också vikten av en lättillgänglig socialtjänst, vilket även det kommer att vara en del i genomförandet av en ny socialtjänstlag. Socialnämnden avser att i den kommande dialogen om en hållbar och lättillgänglig socialtjänst ha med aspekten att finnas på plats på fler arenor i samhället för invånarna befinner sig och där så är lämpligt och möjligt samlokalisera socialtjänsten med andra myndigheter och aktörer.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion av Jan Jönsson (L) och Anne-Lie Elfven (L) om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 augusti 2023 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av motion om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 augusti 2023 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholms stads budget för 2023 står det att socialnämnden i samråd med kommunstyrelsen ska utreda hur socialtjänsten kan bevilja fler insatser utan att de föregås av individuell behovsprövning i syfte att säkerställa likställighet i tillgång till insatser inom staden. Utifrån detta budgetuppdrag pågår socialförvaltningens arbete med att planera stödet till stadsdelsförvaltningarna för att förbereda omställningen till en mer hållbar socialtjänst. I linje med slutbetänkandet av Utredningen Framtidens socialtjänst (SOU 2020:47) utgår socialförvaltningen ifrån målområdena: förebyggande och lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning. Socialtjänstens stöd behöver bli mer tillgängligt för stadens invånare. För vissa målgrupper behöver tilliten till socialtjänsten, och därmed motivationen att söka stöd, öka. Stadens socialtjänst avser därför i den kommande dialogen om en hållbar och tillgänglig socialtjänst, bland annat ha med aspekten att finnas på plats på fler arenor i samhället där invånarna befinner sig, och där så är lämpligt och möjligt, att samlokalisera socialtjänsten med andra myndigheter och aktörer.

Inom Stockholms stads socialtjänst finns idag redan flera befintliga arenor som t.ex. medborgarkontor, familjecentraler, socialsekreterare på polisstation som på sikt kan utvecklas mer för att nå fler invånare i behov av stöd. Det är viktigt att titta på möjligheten att använda och utveckla fler arenor och arbetssätt där olika professioner ger ett samlat stöd för att bättre motsvara brukarens behov och för att stödet ska ges i ett tidigt skede. För att socialtjänsten i framtiden ska nå fler invånare kan en framgångsfaktor vara att stödet också ges tillsammans med civilsamhällets aktörer och föreningar.

Brukarperspektivet är en förutsättning för att skapa en hållbar socialtjänst som bättre möter brukarens behov. Erfarenheter från tidigare brukardialoger visar att flera målgrupper önskar en mer tillgänglig socialtjänst och att stöd ges när motivationen är som högst.

Ett exempel på arbetssätt inom socialtjänsten som i dag pågår i staden i projektform är intensifierad utredning i hemmiljö. Arbetssättet utgår från ett individcentrerat perspektiv där insatserna utförs i barnets hemmiljö och i samverkan mellan två professioner – en socialsekreterare och en familjebehandlare. Erfarenheter visar att arbetssättet har upplevts som positivt av både familjer och socialtjänst. Erfarenheter och den pågående uppföljningen är en viktig del i den fortsatta planeringen av hur insatser och stöd framgent kan ges av socialtjänsten för att säkerställa att de som har behov av stödinsatser också erbjuds det.

Socialförvaltningens pågående uppdrag i samverkan med stadsledningskontoret och stadsdelsförvaltningarna, kring möjligheterna att bevilja fler insatser utan föregående

individuell behovsprövning, ligger i linje med motionens förslag om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst. Det är ett arbete som kommer att fortsätta och utvecklas.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på remissen av motion om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Den offentliga utredningen ”Hållbar socialtjänst – en ny socialtjänstlag” (SOU 2022:47) har lämnat förslag på en ny utformning av socialtjänsten med inriktning på social hållbarhet, behovsanpassade insatser, förebyggande perspektiv, lika möjligheter och rättigheter och individen i fokus. Utredningen har även genomfört en översyn och lämnat förslag rörande socialtjänstlagens struktur och konstruktion.

Stockholm stad har fått utredningens förslag på remiss från Socialdepartementet. Kommunstyrelsen lämnade svar i januari 2021. Utbildningsförvaltningen menar att de förslag som läggs fram i motionen redan behandlas av Socialdepartementet inom den pågående lagstiftningsprocessen. Om socialnämnden bedömer att det är möjligt att göra vissa omställningar som tjänar stadens invånare innan en ny socialtjänstlag finns på plats har utbildningsförvaltningen inga synpunkter på detta. I övrigt har utbildningsförvaltningen inga synpunkter på att behovet anpassas efter enskilda eller att socialtjänsten blir mer lättillgänglig

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 september 2023 följande.

1. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Reservation av Peter Backlund (L), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 juli 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning ställer sig positiv till förslaget om fortsatt utveckling av det redan idag lagstadgade uppsökande arbete som socialtjänsten ska bedriva i syfte att upplysa om socialtjänst och erbjuda grupper och enskilda hjälp och stöd. Stadsdelsförvaltningen välkomnar också en analys av hur ökade delar av socialtjänstens verksamhet kan placeras så nära invånarna som möjligt. Stadsdelsförvaltningen ställer sig även positiv till fortsatt utredning av och möjliggörande för fler stödinsatser utan föregående individuell behovsprövning.

Förvaltningen konstaterar att de i motionen föreslagna åtgärderna också går i linje med de större förslag som regeringen presenterat inom ramen för en ny socialtjänstlag.

Av kommunfullmäktiges budget för 2023 framgår att stadsdelsnämnderna ska fortsätta utvecklingen mot ett förebyggande och tidigt stöd. Av budgeten framgår att den uppsökande verksamheten behöver stärkas och arbetet med mobil myndighetsutövning fortsätta utvecklas, för att på så sätt nå fler invånare med behov. Ökat fokus ska vara på samverkan med olika berörda aktörer samt rätt insatser med fokus på det förebyggande och uppsökande arbetet. Samtliga stadsdelsnämnder ska ha fler fältassistenter som bedriver socialt fältförlagt arbete i enlighet med Stockholmsstandarden. Stadsdelsnämnderna ska även verka för att fler familjecentraler kan öppnas och i dialog med socialnämnden och Region Stockholm se till att samtliga stadsdelsnämnder i ytterstaden har hembesöksprogram för förstagångsföräldrar.

Nämnderna ska vidare utöka det uppsökande arbetet för att hitta våldsutsatta. Andra exempel på uppsökande arbete som nämns som utvecklingsdelar i årets budget är öppna mottagningar och mobila biståndshandläggare. Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning noterar även att socialnämnden i årets budget från kommunfullmäktige har ett särskilt uppdrag att utreda hur socialtjänsten kan bevilja fler insatser utan att de föregås av individuell behovsprövning.

Uppsökande arbete

I den egna förvaltningen finns redan idag exempel på uppsökande verksamhet som har möjlighet att ta myndighetsbeslut på fältet där invånare i behov av stöd vistas. Arbetet kommer även att utvecklas genom särskilt projekt kring tak över huvudet-garantin. Inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri görs även många besök ute i verksamhet, hos regionen och i medborgarnas hem. Uppsökande stöd ges i de fall kommunen får kännedom om person som riskerar att fara illa, genom att uppsökare undersöker och motiverar till insats.

Förvaltningen önskar betona vikten av att det uppsökande arbete som sker präglas av ett aktivt och positivt förhållningssätt snarare än en erbjudande attityd och passivt inväntande av att enskilda själva söker hjälp. Arbetet kan även utvecklas mot att i högre grad vara inriktat mot samordning om så är möjligt och kan även bedrivas inte bara ”ute på fältet” utan även inom övrig ordinarie socialtjänstverksamhet. Det ska ske med respekt för den enskildes självbestämmande och integritet och fortsätta att

utvecklas mot att ske strukturerat, vara baserat på vetenskap och beprövad erfarenhet och med resultat som utvärderas kontinuerligt. Ett mer aktivt och strukturerat uppsökande arbete bör också innebära större möjligheter för socialtjänsten att arbeta utifrån ett förebyggande perspektiv och möjlighet att arbeta med tidiga och förebyggande insatser. Ett sådant arbete skulle kunna innebära att socialtjänsten på ett bättre sätt än idag når grupper som annars är svåra att nå, vilket kan bidra till en ökad hälsa och minskat onödigt lidande inom grupper som idag har sämre hälsa än andra.

Förvaltningen bedömer att det uppsökande arbetet som redan idag bedrivs inom ramen för nuvarande socialtjänstlag kan fortsätta att utvecklas inom staden och i enlighet med årets kommunbudget.

Insats och stöd utan föregående individuell behovsprövning

Förvaltningen är generellt positiv till ökade möjligheter att erbjuda insatser och stöd utan långa utredningstider men menar att sådana möjligheter i hög grad är kopplade till utformningen av den nya socialtjänstlagen samt mer övergripande och gemensamma direktiv. Förvaltningen anser att det vore positivt då det skulle kunna minska den administrativa delen av ärendehantering för handläggare, som istället skulle kunna lägga mer tid och fokus på mer brukarorienterat stöd i form av till exempel förändringsarbete. Förvaltningen menar att det också kan hänga ihop med att staden satsar på välfungerande och smarta IT-lösningar. Exempel på sådana kan till exempel vara digitala huvudakter för att underlätta säkerheten vid arbete utanför förvaltningshuset, vilket även krävs för att klara av vissa arbetsuppgifter inom en mer mobil biståndshandläggning.

Förvaltningen vill också belysa att vissa verksamheter inom socialtjänsten i dagsläget kan ha svårare än andra att bevilja stöd utan föregående utredning. Ett exempel på sådan verksamhet är försörjningsstöd där rådande lagreglering, förutom vid särskild nödprövning, inte ger utrymme för att bevilja ekonomiskt bistånd utan en föregående utredning. I förslag till ny socialtjänstlag anges att försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd inte ska omfattas av förslag om sådant stöd som ska kunna ges utan föregående individuell bedömning.

Exempel på stöd som förvaltningen menar skulle kunna beviljas utan mer omfattande föregående utredning är olika former av missbruksbehandling inom öppenvården samt stöd till våldsutsatt och våldsutövare.

Förvaltningen motser kommande utredningar kring hur socialtjänsten ska kunna bevilja fler insatser utan att de föregås av individuell behovsprövning.

Lättillgänglig socialtjänst

Förvaltningen menar att utlokalisering av personal kan innebära en ökad tillgänglighet men att det också ställer krav på nära arbetsledning och vissa säkerhetsfrågor om arbetet innehåller inslag av myndighetsutövning. Här ser förvaltningen en viss risk kring ökade kostnader och föreslår att eventuella utredningar kring mer utlokaliserad socialtjänst också innefattar ekonomisk analys.

Sedan januari 2023 har förvaltningen ett pågående projekt; ”Hållbar självförsörjning” där en del av medarbetarna arbetar från förvaltningshuset och en del medarbetare från kontor som ligger närmare en stadsdel där en stor del av aktuell målgrupp bor, för att på så sätt komma närmare dessa, öka tillgängligheten och på ett smidigare sätt kunna göra till exempel hembesök.

Förvaltningen deltar även i ett projekt kring intensifierad utredning i hemmiljö (IHU) som innebär att utredningsarbetet förläggs hemma hos en familj. Syftet är att förbättra relation mellan utredare och familj, öka kvalitet på utredningssamtal och förbättra informationsinhämtningen.

Förvaltningen vill också lyfta särskilda områdeskontor som ett sätt att komma närmare de som är i behov av socialtjänstens stöd. I Örebro flyttade till exempel en del av socialkontoret ut till stadsdelen Vivalla för några år sen i syfte att minska antalet uteblivna besök, misstro mot socialtjänst och hot och våld mot tjänstemän. Detta gjordes på prov under några år men har nu blivit permanent verksamhet som uppvisar goda resultat. I samma hus som myndighetsdelen av socialtjänsten finns även ett Mini Maria och en del av öppenvården.

Barnrättsperspektiv

En lätt tillgänglig socialtjänst som i högre grad arbetar uppsökande och med ökade möjligheter att ge stöd och insatser utan föregående individuell behovsprövning omfattar de flesta av socialtjänstens verksamhetsområden och delar av socialtjänsten där barn på olika sätt kan beröras direkt av stöd eller indirekt genom stöd till föräldrar eller syskon.

Ökade möjligheter att nå fler barn och ungdomar i behov av stöd och ett förebyggande förhållningssätt bör vara att anse som positivt.

Vid beviljande av bistånd eller stöd utan föregående individuell behovsprövning är det viktigt att socialtjänsten undersöker om och hur ett barn kan komma att på något sätt beröras av stödet genom utredning och beaktande av barnets bästa.

Jämställdhetsanalys

De föreslagna åtgärderna i motionen omfattar alla invånare som kan ha ett behov av stöd via socialtjänsten, såväl män som kvinnor. Förvaltningen kan inte se att de föreslagna åtgärderna skulle ha en negativ inverkan utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Tillgänglighet

Förvaltningen önskar betona vikten av att information om socialtjänsten och dess innehåll anpassas efter den enskilde individens förutsättningar samt att uppsökande verksamhet anpassar sitt innehåll i enlighet med senaste version av stadens tillgänglighets- och delaktighetsprogram.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 augusti 2023 följande.

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och skickar det som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser att förslagen i motionen är i enlighet med den nödvändiga omställning som pågår utifrån den kommande socialtjänstlagen, Hållbar socialtjänst- en ny socialtjänst (SOU 2020:47). Inom förvaltningen har man påbörjat analys av organisering av resurser samt arbetssätt inom myndighetsutövning och förebyggande arbete med beaktande av den nya socialtjänstlagen. Under 2024 kommer regeringens proposition avseende den nya socialtjänstlagen som ger kommuner lagstöd i att arbeta än mer förebyggande, kunskapsbaserat, jämställt och tillgängligt med individen i fokus.

Uppsökande arbete och en tillgänglig socialtjänst

Förvaltningen ser att det är nödvändigt att arbeta mot en mer tillgänglig socialtjänst och kortare vägar till stöd och insatser för medborgarna. Detta kan framförallt vara av stor vikt i områden som är socioekonomiskt utsatta och med de individer där det finns en rädsla eller misstänksamhet mot myndigheter. En del av det uppsökande arbetet är i dagsläget centraliserat i staden, såsom uppsökande arbete kopplat till personer i hemlöshet och/eller i utsatta miljöer samt barn och ungdomar med risk att hamna i missbruk och/eller kriminalitet.

Förvaltningens pågående uppsökande arbete:

- Föräldrarådgivarna bedriver hembesöksprogram, där de gör hembesök till samtliga hushåll som får sitt första barn eller får sitt första barn i Sverige.
- Fältassistenter arbetar uppsökande mot barn och unga.
- Skolsocionomer på fem grundskolor i stadsdelsnämndsområdet.

Förvaltningen ser att det uppsökande arbetet kan utvecklas och utökas. Ett utvecklat arbetssätt förutsätter att ekonomiska resurser medföljer.

Insatser utan behovsprövning

Socialtjänstens tillgänglighet kan öka genom ett utökat uppsökande arbete där möjligheterna att nå fram och erbjuda insatser förbättras. Samtidigt behöver det finnas en möjlighet och lagstöd att tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning. Den nuvarande lagstiftningen kräver ett längre förfarande och en behovsprövning. I förslaget om ny socialtjänstlag lyfts möjligheten att tillgodose insatser utan föregående behovsprövning fram som en viktig faktor. En sådan lagändring är en förutsättning för att socialtjänsten fullt ut ska kunna ställa om till mer tillgängliga och flexibla arbetssätt. Tillgänglighet och flexibilitet i

myndighetsutövning skulle i vissa fall kunna vara avgörande. Exempelvis kan ett skyndsamt förfarande till att erbjuda en insats innebära att man fångar upp individer och erbjuder dem stöd när motivationen till förändring finns, där de i en utdragen process riskerar att tappa motivationen.

Förvaltningen ser att socialtjänstens verksamheter kommer att behöva ställa om i arbetssätt och resursfördelning, samt att det under en övergångsperiod finns risk för ökad arbetsbelastning inom socialtjänsten.

Jämställdhetsanalys

Utredningen om nya socialtjänstlagen föreslår att socialtjänsten utöver jämlika levnadsvillkor även ska främja jämställda levnadsvillkor. Förvaltningen ser att det är positivt att jämställdhet tydliggörs i socialtjänstlagen. Förvaltningen ser ett behov av att under en omställning av socialtjänsten även arbeta med att stärka medvetenhet och kunskap om jämställdhet inom verksamhetsområden. Detta i syfte att kunna erbjuda stöd och insatser likställt oavsett kön. En medvetenhet och identifiering av vilken målgrupp som främst blir synlig inom ett fält är väsentligt för att kunna rikta arbete mot den målgrupp som inte nås.

Polisregion Stockholm

Polisregion Stockholms yttrande daterat den 26 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Polisregion Stockholm har tagit del av förslaget. Vi ser stora vinster med att kunna samarbeta med socialtjänsten såväl ute på fältet som på polisstationerna. Ett ökat erfarenhetsutbyte, delade lägesbilder, snabbare hantering och förbättrade kontaktvägar ger bättre service för medborgarna. Vi ställer oss positiva till motionen.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

Att socialnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att ställa sig bakom förslaget.

Liberalerna välkomnar att förvaltningen ställer sig positivt till förslagen som framgår av motionen om socialsekreterare på fältet och en tillgänglig socialtjänst. Mot bakgrund av förvaltningens utlåtande finner vi det vara en given följd att nämnden rekommenderar kommunstyrelsen att ställa sig bakom förslaget.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

Att utbildningsnämnden rekommenderar kommunstyrelsen att ställa sig bakom förslaget.

Se reservation framförd under socialnämnden.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L)

Peter Backlund (L) yrkar bifall till Jan Jönsson (L) och Anne-Lie Elfvéns (L) motion.